

СТАНОВИЩЕ

на
проф. д-р Марин Русев,
катедра Регионална и политическа география,
Геолого-географски факултет, СУ „Св. Кл. Охридски“

относно

дисертационен труд на **Пресияна Бориславова Петрова** на тема
**“Комплексна ефективност на моделите за пространствено
планиране в ЕС и значението им за България”**
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Дисертационният труд е в обем от 197 страници основен текст. Списъкът с използваната научна литература включва 94 източника (в т. ч. 34 на кирилица и 60 на латиница). Освен тях са представени 15 нормативни документа и 12 електронни източника, използвани като базова информация по отделните аспекти на дисертационната тема. Основният текст е онагледен с 19 фигури (предимно картосхеми и схеми), както и 6 таблици, тематично обвързани със съответните структурни части на изследването. Тук е необходимо да се отбележи пропуснатата възможност някои от фигурите да се изработят с по-добро качество на изображението. Изследването завършва с 3 текстови приложения, отнасящи се до определени негови тематични аспекти. Отделно (на стр. 8) е представен списък на използваните съкращения.

Дисертационният труд е разработен в 4 основни глави, както и задължителните за такова изследване структурни елементи като увод, заключение и литературна справка. Те са тематично подчинени на актуален за съвременното развитие на ЕС и България проблем – пространственото планиране и ефективността на използваните негови модели.

Работната хипотеза на Пресияна Петрова се отличава с две главни методологични особености. Първата произтича от успешния ѝ опит да ни внуши актуалната концептуална значимост на селския туризъм като един от

ефективните механизми в съвременната регионална политика на ЕС. Това е изпълнено чрез постепенно стесняване на изследователския предмет – от индикативните принципи на пространствена организация и планиране на ниво интеграционна общност и страни-членки, през типологичните аспекти на тяхната класификация и ключовите модели на Германия с акцент върху дуалистичната същност на пространствените отношения урбанизъм-рурализъм. Тук особена значимост придобиват труднопреодолимите центро-периферийни противоречия, съпътстващи десетилетните опити за постигане на пространствена кохезия между градския и селския начин на живот.

Втората особеност е свързана с много конкретния обект, чрез който завършва в структурно отношение изследването – микропространственото ниво на село Кюлевча, обитавано от едва около 300 души. Това създава редица неудобства за сравнителния анализ между различни пространствени йерархични нива, особено при необходимостта от използване на подходящи аналогични ключови географски примери (case/key studies). Пряко свързано с тях е второто сполучливо внушение на докторанта – вертикална инструментална реализация на кохезионния стремеж, но не на всяка цена само и единствено от горе надолу. Обсъжданата разработка ни разкрива потенциални възможности в противоположната посока – от долу нагоре. Този алтернативен подход обаче изисква наличието на: инвестиционна привлекателност; публично-частно партньорство; неформални усилия на местни инициативни групи (МИГ); осезаема институционална подкрепа за т. нар. „ендогенно развитие“ от страна на наднационални (интеграционни) и национални органи на управление или обществено значими НПО. Тук трябва да се отбележи верния усет на Пресияна Петрова, която до голяма степен е успяла да се справи с предизвикателството, използвайки традиционни и съвременни научни изследователски подходи. Чрез тях се прави успешен опит за аналитична оценка на селския туризъм като средство за стабилизиране на малките селища и стагниращите рурални райони.

Като препоръка, свързана с горепосочените структурно-методологични особености на изследването, трябва да се посочи необходимостта от по-прецизно дефинирането на уводния алгоритъм – обект, предмет, цел, задачи и пр.

Преимущество на дисертационния труд, което дава осезаеми резултати, е оптимално използваната от Пресияна Петрова възможност да проведе сравнително изследване по своята тема в Олденбург (Германия) в качеството си на стипендиант на Германската федерална екологична фондация.

По темата на дисертацията Пресияна Петрова има две статии, публикувани в издания от международни форуми.

Трудът на докторанта се базира на обективна информация. Като цяло приемам посочените в заключението приноси, но смятам, че те могат да бъдат частично прегрупирани с незначителни корекции при тяхното дефиниране.

Авторефератът е в обем от 49 страници и отразява коректно съдържанието на основния дисертационен труд.

Няма допуснати нарушения по процедурите, свързани с докторантурата.

В заключение си позволявам да предложа на колегите от уважаемото Научно жури да оценят по достойнство дисертационния труд на докторант Пресияна Бориславова Петрова и да гласуват за присъждането ѝ на образователна и научна степен „доктор“.

гр. София,
01.05.2019 г.

Изготвил
становището:

/проф. д-р Марин Русев/